

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 606/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ахмет Хоџић адвокат из ..., против туженог ДОО „Seragro“ Нови Сад, кога заступа Немања Алексић адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1483/19 од 30.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог и потврђује пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1483/19 од 30.09.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици – Судска јединица у Бачкој Тополи П1 349/2017 од 28.01.2019. године, тужбени захтев ради утврђења ништавости решења туженог од 23.10.2017. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и да исто не производи правно дејство као и да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и радном искуству у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења је одбијен. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 196.500,00 динара са законском затезном каматом од доспелости до исплате под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1483/19 од 30.09.2019. године, ставом првим изреке усвојена је жалба тужиоца, преиначена је пресуда Основног суда у Суботици – Судска јединица у Бачкој Тополи П1 349/2017 од 28.01.2019. године и утврђено је да је ништаво решење туженог од 23.10.2017. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и да исто не производи правно дејство, и обавезан је тужени да тужиоца врати на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и радном искуству, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима парничног поступка и обавезан је

тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 136.500,00 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по основу уговора о раду од 01.11.2016. године као и анекса уговора о раду од 01.03.2017. године и од 05.07.2017. године, засновао код туженог радни однос на одређено време где је обављао послове ..., као и послове ..., ... у власништву послодавца. Наведеним уговором о раду, као услов за обављање посла ..., предвиђен је IV степен стручне спреме. Приликом обављеног разговора између тужиоца и туженог који је претходио закључењу уговора о раду, тужилац је обавестио туженог да тренутно не поседује возачку дозволу, али да ће исту доставити у најкраћем року, што није учинио. Дана 11.10.2017. године тужиоцу је уручено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду због испуњености разлога из члана 179. став 2. тачка 3. и члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, из разлога што запослени нецелисходно и неодговорно користи средства рада, а његово понашање је такво да не може да настави рад код послодавца, као и да је тужилац противно одредбама уговора у више наврата службеним возилом – ..., без дозволе и овлашћења напуштао парцелу, користећи предметно возило у приватне сврхе, те да у присуству других запослених својим дрским, надменим и безобзирним понашањем према директору и другим запосленима, као и непоштовањем истих нарушио радну атмосферу таквим својим понашањем давао лош пример осталим запосленима и утицао на стварање лоших међуљудских односа. Тужилац се на наведено упозорење изјаснио дана 16.10.2017. године негирајући наводе, након чега је тужени дана 23.10.2017. године донео решење о отказу уговора о раду из разлога што запослени нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради и што је кршио радну дисциплину прописану актом послодавца, нарушио радну атмосферу, напуштао место рада, те да је његово понашање такво да не може наставити рад код послодавца јер запослени нецелисходно и неодговорно користи средства рада, чиме је учинио повреду радне обавезе прописане Уговором о раду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и утврдио да је ништаво и не производи правно дејство решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду, јер је тужилац, по оцени суда, поступао супротно члану 19. Уговора о раду од 01.11.2016. године и није обавестио послодавца о постојању потенцијалне опасности за живот и здравље као и настанак материјалне штете, обзиром да је управљао моторним пољопривредним машинама без

одговарајуће дозволе за управљање, као и што је без сагласности и пристанка послодавца користио комби у власништву туженог у приватне сврхе, те је својим понашањем нарушио радну атмосферу и упутио претње другим запосленима, којим радњама је учинио повреду радне обавезе предвиђене уговором о раду. Тужени је пре доношења решења о отказу уговора о раду, доставио тужиоцу упозорење о постојању отказних разлога, због чега је оспорено решење туженог у свему донето у складу са законом и прописаном процедуром.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужиоца, преиначио првостепену пресуду и утврдио да је решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу ништаво и да не производи правно дејство са образложењем да тужени приликом доношења решења о отказу уговора о раду није поштовао законску процедуру, односно да је у упозорењу на постојање услова за отказ уговора раду пропустио да наведе конкретне иснтрукције у смислу побољшања рада и тужиоцу остави одређени рок у ком би имао могућност побољшања радног учинка, као и што исто не садржи време, место и начин извршења повреда радних обавеза, односно непоштовања радне дисциплине које су тужиоцу стављене на терет.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом тужене неосновано указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 1. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени не остварује резултате рада, односно нема потребно знање и способности за обављање послова на којима ради. Одредбом члана 180. став 1. и 2. истог закона, прописано је да послодавац пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. тачка 1. до 6. овог закона, дужан запосленог писменим путем да упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе које указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

У конкретном случају из текста образложења и упозорења од 11.10.2017. године утврђује се да су испуњени услови из члана 179. став 2. тачка 3. и тачка 8. Закона о раду за отказ уговора о раду тужиоцу, због управљањем службеним возилом и ... без одговарајуће дозволе. Међутим, како је то правилно закључио и другостепени суд, у наведеном образложењу и упозорењу у односу на отказни разлог – да запослени не поседује возачку дозволу, а да би се исти основано могао применити, било је потребно да се испуне услови, а то је да запослени не показује способност нити потребна знања за обављање послова на којима ради у одређеном периоду, па у ситуацији када је тужилац имао сазнања да тужилац не поседује возачку дозволу а и поред тога је са њим закључио уговор о раду, а касније још два анекса уговора о раду, тим пре што поседовање возачке дозволе није био предвиђено Уговором о раду као неопходан услов за засновање радног односа, у конкретном случају нису испуњени услови за отказ уговора о раду тужиоцу по овом основу.

Такође, у погледу повреде радне обавезе које су тужиоцу стављене на терет - неостваривања резултата рада и немања знања и способности те нарушавања радне дисциплине, у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду изостала је најпре конкретизација у чему се огледају наведене повреде односно исто не садржи место, време и начин извршења повреде радних обавеза и непоштовање радне дисциплине које се тужиоцу стављају на терет, због чега на ове наводе тужилац није имао могућност да се изјасни и изнесе одбрану. Осим тога, наведеним упозорењем тужиоцу није остављен примерени рок како би имао могућност да исправи недостатке у свом раду.

Сврха и циљ упозорења запосленом да постоје разлози да отказ уговора о раду су да се запосленом омогући да изнесе одбрану и да се изјасни о радњама за које послодавац сматра да представљају разлог за отказ уговора о раду. Законитост упозорења, као дела процедуре отказа уговора о раду због разлога везаних за понашање запосленог и његов рад, нужан је услов за законит престанак радног односа, који је у овом случају изостао.

Имајући у виду да поступак отказа уговора о раду од стране туженог као послодавца није спроведено у складу са цитираним законским одредбама, то је правилна одлука другостепеног суда којом је оспорено решење поништено као незаконито.

Правна последица поништаја решења о отказу уговора о раду је враћање на рад (реинтеграција) запосленог који је тужилац и захтевао па је правилно другостепени суд применио материјално право када је одлучио о преосталом делу става првог изреке пресуде.

Одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова на име одговора на ревизију, обзиром да исти нису били потребни за вођење спора, према члану 154. став 1. ЗПП.

С обзиром на изнето одлучено је као у изреци на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић